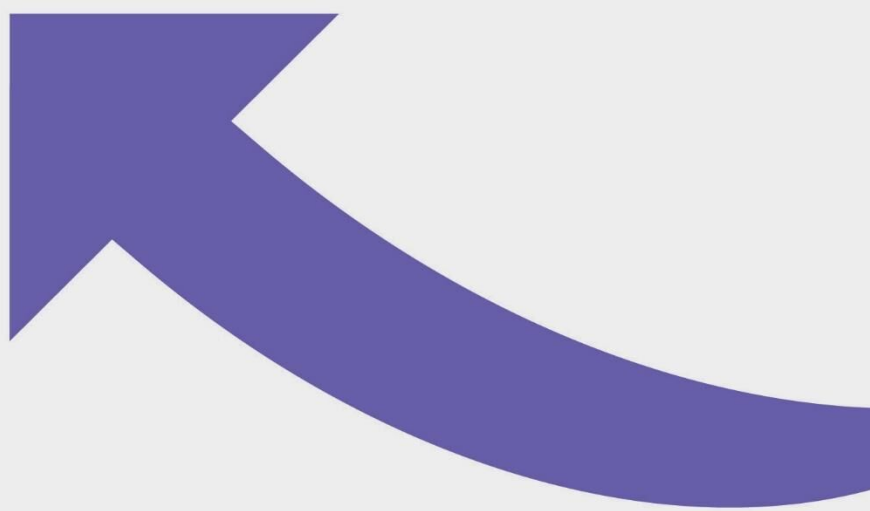

מבחן בעברית מחווה

כיתה
ד

כלי הערכה

תנופה
למדוד. לדעת. לשנות.

הנחיות כלליות לבדיקת המבחן

לפניכם מחוון למבחן "תנופה" בעברית.

ההנחיות במחוון מיועדות הן לבודקי המבחן החיצוני המשתמשים במערכת ההקלדה, והן לבודקי המבחן הפנימי המשתמשים בכלי לחישוב ציונים.

- **בצד ימין** של כל עמוד כתוב מספר השאלה בנוסח א של המבחן, ו**בצד שמאל** של כל עמוד כתוב מספר השאלה הזוהה בנוסח ב של המבחן (ראו דוגמה בשאלה 1 במחוון).
- בשאלות סגורות שבהן סדר המסיחים שונה בכל אחד מן הנוסחים, **בצד ימין** כתובה התשובה לנוסח א, ו**בצד שמאל** כתובה התשובה לנוסח ב (ראו דוגמה בתשובה על שאלה 1 במחוון).

במבחן יש שני סוגים של שאלות:

1. שאלות שעליהן התלמיד עונה ב**כתיבת תשובה**.

2. שאלות שעליהן התלמיד עונה ב**סימון תשובה**.

לפניכם **הנחיות בדיקה ודגשים** לכל אחד מסוגי השאלות.

1. שאלות הדורשות כתיבת תשובה

- במחוון מובאות דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם וכתובות בגופן **כתב יד**.
- חלק מהדוגמאות או מההנחיות להערכה כתוב בין סוגריים. אין הכרח שהכתוב בין סוגריים יהיה בתשובת התלמיד.
- אין להפחית נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- תשובות שיש בהן מידע עודף:
- אם המידע העודף **שגוי** כל התשובה נחשבת שגויה ויש להקליד את הציון 0.
- אם המידע העודף **אינו שגוי** אין להפחית נקודות מהתשובה.
- אם המידע העודף **הועתק באופן בלתי מושכל מהטקסט** (למשל, העתקה גורפת של פסקה, העתקה של חלקי משפט מהטקסט לפני התשובה או אחריה), כל התשובה נחשבת שגויה.
- אם אין תשובה כלל, או שהתשובה אינה מעידה על ניסיון לענות על השאלה, כגון "לא יודע", שרבוט או העתקת הוראות בלבד, ישאירו בודקי המבחן הפנימי את התא הנוגע לציון השאלה ריק. **בודקי המבחן החיצוני יסמנו "לא ענה"**.

2. שאלות הדורשות סימון תשובה

ההנחיות האלה מיועדות לבודקי המבחן הפנימי בלבד. **בודקי המבחן החיצוני אינם בודקים את השאלות האלה.**

- יש להעריך את תשובת התלמיד לפי המחווה ולהקליד את הציון המתאים.
- בשאלות רב-ברירה שבהן התלמיד נדרש לסמן תשובה אחת בלבד, אם סימן התלמיד **יותר מתשובה אחת** יש להקליד את הציון 0.
- אם התלמיד לא סימן **שום תשובה** אין להקליד ציון לשאלה, כלומר יש להשאיר את התא הנוגע לציון השאלה ריק.

סיור גששות

נוסח א

שאלה 1

מטרת השאלה: לזהות רעיון הכתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

תשובה (1)	4 נק' תשובה (4): כיצד לזהות סימנים של בעלי חיים שעברו במקום.
0 נק' כל תשובה אחרת	

שאלה 2

מטרת השאלה: לזהות פערים ומידע חסר
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

תשובה (3)	4 נק' תשובה (2): מידע על התאריך נשבו ייערך הסיור
0 נק' כל תשובה אחרת	

שאלה 3

מטרת השאלה: לזהות את מטרת הכותב בכתיבת המודעה
ממד הבנה: בחינה והערכה של רכיבי תוכן, מבנה ולשון
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (4)	4 נק' תשובה (1): לשכנע את הקוראים להצטרף לסיור הגששות
0 נק' כל תשובה אחרת	

נוסח ב

שאלה 1

שאלה 2

שאלה 3

בעקבות העקבות

שאלה 4

שאלה 4

מטרת השאלה: לזהות רעיון הכתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

תשובה (4)	4 נק' תשובה (3): עוקבים אחרי עקבות.
	0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 5 סעיף א

שאלה 5 סעיף א

מטרת השאלה: לאתר פרטי מידע הכתובים בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

תשובות (2), (4)	5 נק' בתשובה מסומנות שתי התשובות האלה בלבד: (1) קחילה; (5) שבילים בחול
	0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה שבה מסומנת תשובה אחת בלבד מהתשובות שלעיל או מסומנות יותר משתי תשובות.

שאלה 5 סעיף ב

שאלה 5 סעיף ב

מטרת השאלה: לנסח טענה ולהצדיקה באמצעות מידע מהטקסט

ממד הבנה: פרשנות, עיבוד ויישום

מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

5 נק' התשובה עוסקת בכך שהטענה נכונה כי נוצה היא סימן או רמז שבעל חיים השאיר בשטח, לדוגמה:

● כן, אני מסכים עם תמר מכיוון שלא מה שבצלי חיים או בני אדם משאירים בטבע נקרא סימן שדה.

● כן, כי זה רמז שציפור השאירה בשטח

● כן אני מסכים עם תמר מפני שזה כמו סימן שמסמן שבאותו מקום הייתה ציפור. (משתמע מהתשובה שהציפור השאירה את הסימן בשטח.)

● כן אני מסכימה בגלל שזה סימן שציפור ביש או אכרה בו (משתמע מהתשובה שהציפור השאירה את הסימן בשטח.)

● כן כי נוצה זה מה שציפורים מפיאות

● זה סימן שדה כי נוצות נפלו מהציפור (משתמע מהתשובה שהתלמיד מסכים עם הטענה).
או התשובה עוסקת בכך שאפשר לעקוב אחרי נוצות שהושארו בשטח, לדוגמה:

● כן אני מסכימה איתה כי אפשר לעקוב אחרי נוצות

● אני מסכימה עם תמר כי זה כמו שצוקים אחרי עקבות רק בנצות

3 נק' התשובה עוסקת בכך שהטענה נכונה כי הנוצה שייכת לבעל חיים, אך ההסבר אינו מתייחס לכך שבעלי החיים השאירו את הנוצה בשטח או שאפשר לעקוב אחרי נוצות, לדוגמה:

● כי זה שייק לבצל חיים

● כי אולי זה של ציפור או תוכי

● אני מסכים עם תמר כי נוצה הוא חלק מציפור

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה העוסקת בכך שהטענה אינה נכונה או תשובה שלפיה הטענה נכונה אך ללא הסבר או שהסבר אינו מתאים, לדוגמה:

● לא, כיוון שסימן שדה זה מחילה, שביף חול וצוד... ונצות לרוב אין בשדה

● אני לא מסכים עם תמר בגלל שסימן שדה זה סימן שאי אפשר שהוא יצבור ממקום למקום

● כן, גם לדעתי נוצה ירוקה היא סימן שדה (חסר הסבר).

שאלה 6

שאלה 6

מטרת השאלה: לאתר פרטי מידע הכתובים בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

5 נק' בתשובה יש **שלוש** השלמות נכונות.

3 נק' בתשובה יש **שתי** השלמות נכונות בלבד, וההשלמה השלישית שגויה או חסרה.

1 נק' בתשובה יש השלמה **אחת** נכונה בלבד, וההשלמות האחרות שגויות או חסרות.

0 נק' כל תשובה אחרת

השלמה 1

התשובה הנכונה: התשובה עוסקת בעקבות של ציידים או בעקבות של בני אדם, לדוגמה:

- **עקבות של ציידים**
- **עקבות של אנשים**
- **צאצאים של הציידים**
- **הם יוצאים ללצות הכבות של הציידים** (התשובה תתקבל גם כשהיא כתובה כמשפט).

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- **עקבות** (התשובה אינה מתייחסת במפורש לעקבות של ציידים או של בני אדם; **ראו הערה 3 בהמשך**)
- **עקבות של חיות**
- **עקבות שלם** (מהתשובה לא ברור של מי העקבות).

השלמה 2

התשובה הנכונה: התשובה עוסקת במלכודות, לדוגמה:

- **מלכודות**
- **מלכודות שהציידים עמים בשטח**
- **ואם את המלכודות של הציידים**

תשובה שגויה: כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- **סימני עדה**
- **נזירות**
- **גללים**

הערות:

1. אין חשיבות לסדר של השלמות 1 ו-2. כלומר, ההשלמה "מלכודות" תיחשב נכונה גם כהשלמה ראשונה, וההשלמה "עקבות של ציידים" תיחשב נכונה גם כהשלמה שנייה.
2. אם התלמיד כתב את שתי ההשלמות שלעיל על קו השלמה אחד, וקו השלמה השני ריק, ייחשבו ההשלמות כהשלמות שונות והתשובה תתקבל.
3. אם התלמיד כתב "עקבות" בהשלמה הראשונה ו"מלכודות של ציידים" בהשלמה השנייה, שתי ההשלמות ייחשבו נכונות. זאת כיוון שהמילים "של ציידים" יכולות להתייחס גם לעקבות, כלומר "עקבות של ציידים".

השלמה 3

התשובה הנכונה: התשובה עוסקת בכך שהגששים מדווחים לפקחים או מדווחים לרשות הטבע והגנים, לדוגמה:

- מדווחים על זה לפקחים
- מספרים לרשות הטבע (התשובה תתקבל אף שנכתב "רשות הטבע" ולא "רשות הטבע והגנים").
- תשובה שגויה: כל תשובה אחרת, לדוגמה:
- הם מדווחים (בתשובה חסר המידע למי הם מדווחים).
- מנינים מ' החיה ומצילים אותה
- צוקים אחרי הסימנים
- יכולים ללכת הרבה דברים על החיה בעזרת הצקבות

שאלה 7

שאלה 7

מטרת השאלה: לזהות את מטרת הכותב בהוספת הקטע הנלווה
ממד הבנה: בחינה והערכה של רכיבי תוכן, מבנה ולשון
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

תשובה (2)	תשובה (4): להסביר מהו מין בסכנת הכחדה	4 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 8 סעיף א

שאלה 8 סעיף א

מטרת השאלה: לזהות רעיון הכתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

תשובה (1)	תשובה (2): כדי להגן על הלוטרות מהסכנה שבחציית כבישים	4 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 8 סעיף ב

שאלה 8 סעיף ב

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

תשובה (2)	תשובה (4): לבדוק אם הלוטרות עוברות במעברים האלה.	4 נק'
	כל תשובה אחרת	0 נק'

שאלה 9

שאלה 9

מטרת השאלה: לארגן בטבלה פרטי מידע הכתובים בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

6 נק' בתשובה יש **שלוש** השלמות נכונות, כפי שמופיע בטבלה שלהלן:

המטרות של הגששות היום	המטרות של הגששות בעבר
1. <u>דוגמה</u> <u>ללא מודע על בעלי חיים</u> 2. <u>להגן על בעלי חיים</u>	1. <u>לצוד על בעלי חיים</u> 2. <u>להיזהר מחיות מסוכנות</u>

הערה כללית:

אם התלמיד ניסח מטרה נכונה במילים שלו, וברור מהתשובה באיזו מטרה מדובר, המטרה תיחשב נכונה, לדוגמה: ללא מודע על בעלי חיים (במקום "להגן על בעלי חיים"), להיזהר מבעלי חיים (במקום "להיזהר מחיות מסוכנות").

הערות בנוגע לטור "המטרות של הגששות בעבר":

1. אין הכרח לכתוב את המטרות לפי הסדר שלעיל.
2. אם התלמיד כתב יותר משתי מטרות בטור זה, **כל** המטרות שבטור ייחשבו שגויות.
3. אם התלמיד כתב שתי מטרות בלבד בטור זה, יש לבדוק כל מטרה בנפרד, גם אם הן נכתבו בשורה אחת.

הערה בנוגע לטור "המטרות של הגששות היום":

אם התלמיד כתב יותר ממטרה אחת בטור זה, **כל** המטרות שבטור ייחשבו שגויות.

4 נק' בתשובה יש **שתי** השלמות נכונות בלבד, וההשלמה השלישית שגויה או חסרה.

2 נק' בתשובה יש השלמה **אחת** נכונה בלבד, וההשלמות האחרות שגויות או חסרות.

0 נק' כל תשובה אחרת

מטרת השאלה: ליצור חיבורים חדשים ולהציע רעיונות השונים זה מזה

ממד הבנה: פרשנות, עיבוד ויישום

מיומנות חוצת תחומים: חשיבה יצירתית

6 נק' התשובה כוללת שני כלים שונים זה מזה, ושלם מטרות שימוש שונות זו מזו. עבור כל כלי כתוב **הסבר העוסק בתרומה שלו לעבודת הגששים**. ההסבר קשור למשל לשימוש בכלי במסגרת עבודת הגששים, שיפור תנאי עבודת הגששים, לימוד על בעלי חיים, הגנה על בעלי חיים או הגנה עצמית, טיפול בבעלי חיים ועזרה בעת סכנה או פציעה.

הערות:

1. הכלי "פנס" ניתן כדוגמה בשאלה, ולכן הוא ייחשב כתשובה שגויה.
2. הכלים "מצלמה" ו"חומר שמתעד עקבות" מופיעים בטקסט, ולכן הם ייחשבו כתשובות שגויות. לדוגמה:

1. הכלי: **פלאסטר**

הסבר: **את המ נפאציס (הגששים או בעלי החיים)**

2. הכלי: **מפה**

הסבר: **את המ לא ידעו איזה דרך ללכת**

(שני הכלים שונים, מטרות השימוש שונות זו מזו, וההסברים עוסקים באופן התרומה של הכלים לעבודת הגששים: הכלי הראשון מסייע לגששים במקרה של פציעה, והכלי השני משרת את הגששים במסגרת עבודתם.)

1. הכלי: **מחברת**

הסבר: **הגששים יכולים להיתקל בחיה נדירה ולכתוב כדי לתעד אותה.**

2. הכלי: **את חפירה**

הסבר: **כדי ללפות סימנים של בעלי חיים מתחת לאדמה**

(שני הכלים שונים, מטרות השימוש שונות זו מזו, וההסברים עוסקים באופן התרומה של הכלים לעבודת הגששים: שני הכלים משרתים את הגששים במסגרת עבודתם.)

1. הכלי: **סלאפון**

הסבר: **להתקשר בזמן סכנה שיצטרכו לקב**

2. הכלי: **מזמרה**

הסבר: **הגששים יכולים לקצץ צמחים ושיחים כדי לעמוד**

(שני הכלים שונים, מטרות השימוש שונות זו מזו, וההסברים עוסקים באופן התרומה של הכלים לעבודת הגששים: הכלי הראשון יכול לסייע לגששים לקרוא לעזרה בעת סכנה, והכלי השני משרת את הגששים במסגרת עבודתם.)

4 נק' התשובה כוללת שני כלים שונים זה מזה, ושלהם מטרות שימוש **דומות** זו לזו. עבור כל כלי כתוב **הסבר העוסק בתרומה שלו לעבודת הגשמים**.

לדוגמה:

1. הכלי: **פטיש**

הסבר: **שאם נתקלים באבנים יכולים לשבור אבנים גדולות**

2. הכלי: **מסור**

הסבר: **יכולים לחתוך עצים כדי לפנות את הדרך**

(שני הכלים שונים, אך מטרות השימוש דומות זו לזו: שיפור תנאי עבודתם של הגשמים ע"י פינוי הדרך.)

1. הכלי: **זכוכית מאדלת**

הסבר: **הגשמים יכולים לראות עקבות קטנות שהגשמים לא יכולים לראות בעיניים**

בלי זכוכית מאדלת

2. הכלי: **משקפת**

הסבר: **הגשמים יכולים לראות דברים מרחוק**

(שני הכלים שונים, אך מטרות השימוש דומות זו לזו: שיפור תנאי עבודתם של הגשמים ע"י שיפור תנאי הראייה.)

2 נק' התשובה כוללת כלי **אחד** בלבד בליווי הסבר העוסק בתרומה שלו לעבודת הגשמים, והכלי השני חסר **או** זהה לכלי הראשון **או** כתוב ללא הסבר **או** ההסבר של הכלי השני אינו עוסק בתרומה שלו לעבודת הגשמים, לדוגמה:

1. הכלי: **פלס**

הסבר: **אם שמים פלס ברצפה אפשר לראות עקבות עליו**

(התשובה תתקבל אף ששלב אינו כלי, וההסבר אינו עומד במבחן המציאות.)

2. הכלי: (ריק)

הסבר: (ריק)

1. הכלי: **חץ הרדמה**

הסבר: **כדי לירות בחיה מסוכנת ולהינצל ממנה**

(ההסבר עוסק בכך שהכלי מסייע לגשמים להגן על עצמם מפני סכנה.)

2. הכלי: **מלמה נסתרת**

הסבר: **לראות מה קורה בלייף**

(הכלי "מצלמה" מופיע בטקסט, לכן נחשב כתשובה שגויה.)

(המשך בעמוד הבא)

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות (א) תשובה הכוללת שני כלים ללא הסבר; (ב) הסברים שאינם עוסקים בתרומה לעבודת הגשמים; (ג) הסברים הקשורים בפגיעה בבעלי חיים שלא למטרות הגנה, בציד של בעלי חיים או בפגיעה בציידים, לדוגמה:

1. הכלי: **שצון**

הסבר: **כדי לדעת מה השעה**

2. הכלי: **בקבוק מים**

הסבר: **כדי שלא יהיו צמאים**

(ההסברים כלליים ואינם עוסקים באופן התרומה לעבודת הגשמים).

1. הכלי: **חץ וקשת**

הסבר: **כדי לצוד בעלי חיים**

2. הכלי: **רשת**

הסבר: **כדי לכלוא בעלי חיים**

(ההסברים קשורים בציד של בעלי חיים ובפגיעה בהם).

המלך והמסכה

שאלה 11

שאלה 11

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש

ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

5 נק' התשובה עוסקת בשתיים מבין הדוגמאות האלה המראות שאנשי הממלכה פחדו מהמלך:

- האנשים התרחקו מהמלך כשרכב על סוסו או האנשים ברחו מהמלך.
- האנשים היו קדים קידה עמוקה.
- העיניים של האנשים היו מבוהלות.
- אף אחד בממלכה לא העז לדבר עם המלך.
- אף אחד לא העז לברך את המלך בברכת בוקר טוב.

לדוגמה:

- 1. אף אחד לא בירך את המלך ואמר בוקר טוב
- 2. וכולם היו קדים קידה עמוקה כדי שהמלך לא יראה את עיניהם המבוהלות
- 1. איש בממלכה לא העז לדבר איתו
- 2. כשהמלך היה רוכב בכפריים ופצריים כולם נבהלו והתרחקו ממנו
- 1. הם אפילו לא הסתכלו לפנים שלו
- 2. התחמקו ממנו (משתמע מהתשובה שהאנשים התרחקו מהמלך).
- 1. לא ישרו לו מבט
- 2. קדו קידה עמוקה

הערות:

- 1. הדוגמאות יכולות להיות כתובות בלשון התלמיד או מצוטטות מהסיפור.
- 2. אין הכרח לכתוב את הדוגמאות לפי הסדר שלעיל.
- 3. אם התלמיד כתב שתי דוגמאות שונות באותה שורה, ייחשבו הדוגמאות כשתי תשובות שונות, אלא אם התלמיד ציטט במדויק מהטקסט, ואז כל הכתוב בשורה ייחשב כדוגמה אחת (לדוגמה: **אלה אלה הספיקו להתרחק היו קדים בפניו קידה עמוקה כדי שהמלך לא יראה את עיניהם המבוהלות**).

3 נק' התשובה עוסקת בדוגמה אחת בלבד מבין הדוגמאות שלעיל, והדוגמה השנייה חסרה או שאינה מבין הדוגמאות שלעיל, לדוגמה:

- 1. הוא רכב על סוסו ואז התרחקו (נכון)
- 2. הוא רטן והתלונן (שגוי)

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות העתקה גורפת של שורות 1-5 בסיפור וכל תשובה המתארת את ההתנהגות של המלך ולא את התגובה של אנשי הממלכה, לדוגמה:

1. **כי הוא כועס מאוד**

2. **הייתה לו מסכה מפחידה**

1. **מלך זעפן ונרצל**

2. **המלך לא הפסיק לרטון ולהתלונן**

1. **כי הוא המלך**

2. **הם מפחדים כי הוא יכול להרוג אותם**

1. **כי יש למלך הרבה כוק**

2. **כל מי שחי בממלכה רחש לו כבוד משום שהיה המלך** (מהתשובה לא משתמע שאנשי הממלכה פחדו מהמלך).

שאלה 12

שאלה 12

מטרת השאלה: לאתר פרט מידע הכתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות הגלויה

תשובה (3)

4 נק' תשובה (2): להפוך את אנשי הממלכה לנחמדים יותר

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 13 סעיף א

שאלה 13 סעיף א

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

3 נק' התשובה עוסקת בכך שהמלך מחייך או שהמלך נחמד או שהמלך אינו זועף, לדוגמה:

- האנשים הופתעו שהמלך אמר חיוך על פניו
- שהמלך ניהיה נחמד
- שהמלך סוף כל סוף שמח
- שהמלך מחייך ולא רגלן
- שהוא לא כועס (משתמע שהתשובה מתייחסת למלך).

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- שהמלך הוא עם מסכה
- שהמלך פוחד
- כי התבוננו בו האנשים במבט מופתע
- ההבנה של המסכה הייתה חייכנית וידידותית כאצט קורנת (אנשי הממלכה אינם יודעים שהמלך חובש מסכה).
- שהוא עם פנים אחרות (התשובה אינה עוסקת בכך שהמלך מחייך).

שאלה 13 סעיף ב

שאלה 13 סעיף ב

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

3 נק' התשובה עוסקת בכך שאנשי הממלכה מחייבים למלך או מברכים אותו לשלום או מדברים איתו או נחמדים אליו, לדוגמה:

- **שאיני נאמא אליו ומירק אותו**
- **שהאנשים אמרו לו "בוקר טוב"**
- **שהחזירו לו חיוך**
- **שהאנשים היו מאוד נחמדים**
- **המלך הופתע שאוהבים אותו** (משתמע מהתשובה שהאנשים היו נחמדים למלך).

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- **שהוא איש אחר ושהוא שט מסכה**
- **שהמראה בדיוק כמו סניף של המסכה**
- **המלך הופתע מזה שהוא נהיה איש יותר טוב ולא רצ**
- **המלך הופתע מפניו (מהצניע שלו) ואת החיוך היפה מהמראה** (התשובה מתייחסת לסוף הסיפור ולא לחלק בסיפור שעליו נשאלת השאלה).
- **שהם היו קדיש קידה** (בתחילת הסיפור קדו אנשי הממלכה קידה מתוך פחד, לכן פרט זה אינו מראה ממה הופתע המלך).

שאלה 14

שאלה 14

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

4 נק' תשובה (4): המלך הפך להיות חביב.

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 15

שאלה 15

מטרת השאלה: לזהות את כוונת הכותב
ממד הבנה: בחינה והערכה של רכיבי תוכן, מבנה ולשון
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

4 נק' תשובה (3): כדי להבליט שהיחס של האנשים כלפי המלך השתנה

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 16

שאלה 16

מטרת השאלה: להבין רעיון אף שאינו כתוב בטקסט במפורש
ממד הבנה: הבנת המשמעות המשתמעת

5 נק' התשובה עוסקת בכך שהמלך חשש **שהמצב יחזור לקדמותו**, כלומר שהוא יהיה שוב כועס **או** שאנשי הממלכה יחזרו לראות את פניו האמיתיות **או** שאנשי הממלכה יחזרו לשנוא אותו או לפחד ממנו, לדוגמה:

- הוא חשש כי חשש שמראה פניו יחזור למראה רגיל
- ששם פצע יהיה לו פרצוף עצבני
- המלך חשש כי אל כוללם יראו את פניו האמיתיות
- המלך חשש מהרגע שיריד את המסכה כיוון חשש שכוללם יסנאו אותו
- הוא חשש מזה שהם לא יתנהגו אליו כזה נחמד
- כי האנשים יפסיקו לחבק אותו

3 נק' התשובה עוסקת בכך שהמלך חושש ממה שיכול לקרות בעתיד בעקבות הורדת המסכה, **ללא** התייחסות לחשש מחזרת המצב לקדמותו:

- כי הוא לא ידע מה יקרה לו
- כי הוא לא יודע מה יחשבו אליו
- כי הוא חשש שלא יצליח (משתמע מכך שהמלך חשש שלא יצליח לחייך בלי המסכה).
- כדי לנסות לעשות את זה בלי המסכה (משתמע מכך שהמלך חשש מלנסות לחייך בלי המסכה).

0 נק' כל תשובה אחרת, לדוגמה:

- הוא חשש מכך מיפני שהמסכה היציקה לו
- כי הוא שמח שכוללם היו נחמדים אליו (מהתשובה לא ברור שהמלך חשש שיפסיקו להיות נחמדים אליו).
- מפני שאנשים חייבו אותו ואחריו לו בוקר טוב (מהתשובה לא ברור שהמלך חשש שיפסיקו להיות נחמדים אליו).
- גילה שפניו מחייכות אליו מן המראה בדיוק כמו פניה של המסכה (המשפט מועתק מסוף הסיפור ואינו עונה על השאלה).

שאלה 17

שאלה 17

מטרת השאלה: להבין שינוי שעוברת דמות בסיפור
ממד הבנה: פרשנות, עיבוד ויישום

5 נק' ארבעת האיורים ממוספרים לפי הסדר הזה:

3

1

2

4

0 נק' כל תשובה אחרת

שאלה 18

שאלה 18

מטרת השאלה: להציע דרכים ופתרונות השונים זה מזה

ממד הבנה: פרשנות, עיבוד ויישום

מיומנות חוצת תחומים: חשיבה יצירתית

6 נק' התשובה כוללת שתי דרכים שונות זו מזו שהמלך היה יכול לפעול בהן, ולפחות אחת מהן אינה מבוססת על הסיפור (מקורית).

הדרכים המבוססות על הסיפור הן:

- לחייך אל אנשי הממלכה;
- להתנהג יפה / להיות נחמד אל אנשי הממלכה;
- לדבר יפה אל אנשי הממלכה;
- לברך את אנשי הממלכה (בברכת בוקר טוב);
- לא לכעוס / לא להתעצבן / לא לרטון / לא להתלונן / לא לרגוז.

לדוגמה:

1. המלך יכל שהוא ינשט 10 נשיאות עד שירא (הדרך מקורית).
 2. אתת להט קינחית ודכית והט אלהית אותו (הדרך מקורית).
- (שתי הדרכים שונות זו מזו.)
1. הדרך הרישונה פשוט לחיך (הדרך מבוססת על הסיפור).
 2. הדרך השניה המלך ימין את כולט לאסיבה ויקט מהט סליחה (הדרך מקורית).
- (שתי הדרכים שונות זו מזו.)
1. לאצור לתושבים (הדרך מקורית).
 2. המלך היה יכול להפסיק לכעוס (הדרך מבוססת על הסיפור).
- (שתי הדרכים שונות זו מזו.)
1. לא להתלונן ולא לרטון (הדרך מבוססת על הסיפור).
 2. לחשוב על מצבים טובים (הדרך מקורית).
- (שתי הדרכים שונות זו מזו.)

5 נק' התשובה כוללת שתי דרכים דומות זו לזו שהמלך היה יכול לפעול בהן, ולפחות אחת מהן אינה מבוססת על הסיפור (מקורית), לדוגמה:

1. פשוט לחשוב על מהו מה (הדרך מקורית).
 2. פשוט להירא (הדרך מקורית).
- (שתי הדרכים עוסקות במחשבה מרגיעה.)
1. לאצות מצה טוב ולפטר את הכול (הדרך מקורית).
 2. להשקיע בממלכה (הדרך מקורית).
- (שתי הדרכים עוסקות בהשקעה בממלכה.)

3 נק' התשובה כוללת שתי דרכים שהמלך היה יכול לפעול בהן, ושתי הדרכים מבוססות על הסיפור, בין שהן שונות זו מזו ובין שהן דומות זו לזו, לדוגמה:

- 1. לחייך ולא להיות עצבני
- 2. לא להיות לונן ולא כעוס ולחייך

- 1. להיות נחמד
- 2. לא להתרגז

- 1. להגיד בוקר טוב לאנשי הממלכה
- 2. להתנהג יפה

- 1. הוא היה יכול לשמוח אפילו בלי המסכה
- 2. שהוא היה עצבני הוא היה יכול לאמר לאנשיים שלא יפחדו

2 נק' התשובה כוללת דרך אחת שהמלך היה יכול לפעול בה, והיא אינה מבוססת על הסיפור (מקורית), והדרך השנייה חסרה או חוזרת על הדרך הראשונה או אינה מתאימה, לדוגמה:

- 1. שיצחקו אותו (הדרך מקורית).
- 2. (ריק)

- 1. המלך יכול לדבר עם אנשי הממלכה ולעשות הסכם עם אנשי הממלכה (הדרך מקורית).
- 2. (ריק)

- 1. לשבת ולשוחח עם עצמו ולעצוף איך אני יכול להשתפר?
- 2. להיסתקף במרצה ולעצוף למה לא נכחדים אל"י אולי כי... (הדרך השנייה חוזרת על הרעיון המובע בדרך הראשונה).

- 1. לא להקשות על האנשים
- 2. לא לצוות דברים קשים על אנשי הממלכה (הדרך השנייה חוזרת על הרעיון המובע בדרך הראשונה).

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות תשובה הכוללת דרך אחת בלבד, והיא מבוססת על הסיפור, לדוגמה:

- 1. המלך היה יכול לנסות להפסיק להיות רגזן (הדרך מבוססת על הסיפור).
- 2. לאמר למלך שנה לא נעים שהוא כועס (התשובה אינה דרך שבה המלך היה יכול לפעול).
- 1. לשים את המסכה 100 ימים (זו הדרך שמופיעה בסיפור).
- 2. (ריק)

שאלה 19

שאלה 19

מטרת השאלה: לנסח טענה ולהצדיקה באמצעות מידע מהסיפור
ממד הבנה: פרשנות, עיבוד ויישום
מיומנות חוצת תחומים: חשיבה ביקורתית

6 נק' התשובה כוללת הקבלה בין **שלושת** הרכיבים שבכרזה ובין הסיפור:

1. המלך רצה לשנות את אנשי הממלכה ולא הצליח;
 2. המלך שינה את עצמו;
 3. אנשי הממלכה השתנו;
- וכן כוללת **הדגמה** בעזרת אירועים מהסיפור.

לדוגמה:

- **המלך רצה לשנות את אנשי ממלכה ולא הצליח אלא שהוא חייך כל אנשי הממלכה חייכו גם לו.**
- **אופיר חשב כך כי שהמלך ניסה לשנות את הנתינים לה לא הצליח לו אלא ששנה את פרצופו כל הנתינים השתנו.**
- **המלך רצה שכולם היו שמחים, הוא לא הצליח, אלא שהוא שם את המסכה הוא הצליח (משתמע שאנשי הממלכה השתנו).**
- **כי המלך רצה שהיו נחמדים אליו אלא היה רגזני ואז שהיה שמח יותר היו נחמדים אליו (מהמילים "אבל היה רגזני" משתמע שהמלך לא הצליח לשנות את אנשי הממלכה).**

3 נק' התשובה כוללת הקבלה בין **רכיבים 1 ו-2 שלעיל בלבד** ובין הסיפור, וכן כוללת **הדגמה** בעזרת אירועים מהסיפור, לדוגמה:

- **אופיר חשב כך בלעל שהמלך ניסה לשנות את אנשי הממלכה שלו עם קוסם אלא בסוף המלך עצמו השתנה (התשובה אינה כוללת התייחסות לרכיב השלישי בכרזה: אנשי הממלכה השתנו).**

או

התשובה כוללת הקבלה בין **רכיבים 2 ו-3 שלעיל בלבד** ובין הסיפור, וכן כוללת **הדגמה** בעזרת אירועים מהסיפור, לדוגמה:

- **לדעתי כי המלך שינה את הפנים שלו ואת אצמו ואז קולט נחמדים אלו כי יש לו פנים שמחים.** (התשובה אינה כוללת התייחסות לרכיב הראשון בכרזה: המלך רצה לשנות את אנשי הממלכה ולא הצליח.)
- **אופיר חשב כך כי עם המלך היה שמח האנשים בממלכה גם היו שמחים** (התשובה עוסקת ברכיבים 2 ו-3 שלעיל; משתמע מהתשובה שהמלך שינה את עצמו.)

(המשך בעמוד הבא)

או

התשובה כוללת הקבלה בין כל שלושת הרכיבים שבכרזה ובין הסיפור ללא הדגמה של אירועים מהסיפור, לדוגמה:

● **הוא חשב כק כי המלך ניסה לשנות את הצולט ולא הצליח והמלך שינה את צמנו**

והשתנה כל הצולט (אומנם התשובה מתייחסת למלך, אך היא אינה מתייחסת לאירועים מהסיפור).

● **כי המלך ניסה לשנות את שאר האנשים והוא לא הצליח אז הוא שינה את צמנו וכך**

האנשים השתנו (אומנם התשובה מתייחסת למלך ולאנשים, אך היא אינה מתייחסת לאירועים מהסיפור).

● **המלך ניסה לשנות את הממלכה ולא הצליח וכשהוא ניסה לשנות את צמנו כל**

הממלכה השתנתה (אומנם התשובה מתייחסת למלך ולממלכה, אך היא אינה מתייחסת לאירועים מהסיפור).

0 נק' כל תשובה אחרת, לרבות (א) הקבלה בין רכיב אחד בלבד מתוך הכרזה ובין הסיפור; (ב) הקבלה בין הרכיב הראשון והשלישי מתוך הכרזה ובין הסיפור, ללא התייחסות לכך שהמלך שינה את עצמו; (ג) התייחסות לשני רכיבים מתוך הכרזה ללא הדגמה מהסיפור; (ד) תשובה המתארת את עלילת הסיפור ללא זיקה למשפט שבכרזה; (ה) תשובה המסבירה את המשפט שבכרזה ללא זיקה לסיפור, לדוגמה:

● **המלך צפה לצפות שנוי בממלכה אבל לא הצליח** (התשובה כוללת התייחסות לרכיב הראשון בלבד מתוך הכרזה).

● **המלך היה צעפן ואז הא חפש את המסכה ואז אנשים חשבו שהוא נחמד ואנשים חיבבו אותו ואז הוא שמח והם חיו באושר** (התשובה מתארת את עלילת הסיפור ללא זיקה למשפט שבכרזה).

● **אני מסכימה עם אופיר מפני שהוא היה רגלן בהתחלה ובסוף הוא יצא כמו המסכה** (התשובה מתארת חלקים בעלילת הסיפור ללא זיקה למשפט שבכרזה).

● **כי את אתה משתנה אז היחס של אנשים אחריהם לך משתנה אז זה משנה לך את הצולט** (התשובה מסבירה את המשפט שבכרזה ללא זיקה לסיפור).

מחווון בעברית לכיתה ד

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.